

G-menninir eru vaxnir til risar

„14. september“ hevur altíð tann vana, at táð hann heldur seg hava funnið okkurt forvitnisligt, vil hann hava allar aðrar at rópa og renna við sær. Hann uppðagaði *steyra-menn*, og nú sigur hann seg hava uppðagað G-menn — men hann er syrgin á málinum, tí hann er einsamallur at elta hesar G-menninar.

Navnið ljóðar, sum var tað okkurt úr hesum amerikansku myndabløðunum ið hava spennandi myndir av politimmonum, sum jaga vondar ránsmenn.

G-menn í Føroyum eru tó ikki rættiliga amerikanskir í kyni. Teir hava vist ikki „kidnappað“ nakran. Tað eru sølumenn, sum koma higar at bjóða út vörur sínar, men sjálvandi eru teir ikki so blíðir, at teir lata tær út til Føroyingar rættiliga fyri einki!

Nú sigur „14. september“, at G-menn senda skip til Grønlands í ár at keypa fiskin frá føroysku skipunum, og eisini selja teimum útgerðarvörur.

Tað er føroyska felagið *Føroya Fiskasøla*, sum hevur latið henda handil upp í hendurnar á danskomu felag í *Keypmannahavn*, sum eitur *Borealis Company*. Og hövuðsmenn í hesum felagi eru Brockie í Tórshavn, Mauritsen í Leith og onkur Nielsen í Keypmannahavn, men hann ið aftan fyri stendur er hin fyri Føroyingum kendi fiskakeyparin Gismundi í Italiu. („11. september“ greiðir frá, at Brockie í Tórshavn gav upp til skatt 380.000 kr. Hetta má sigast at vera ein fittur nevi hjá einum heilsølumanni at geva upp í skattainntöku — handil má tá bera seg væl í hesum litla fólki, sum ikki telur meir enn knappliga 30.000 sálir!)

„14. september“ finnst jilla at Føroya Fiskasølu, at hon soleið-

is gevur fiskasøluna og útgerðarkeyp upp í G-manna hendur ístaðin fyri at taka tað sjálv. Ja, hvat skal ein siga, og hvat skal ein líta á. Føroya Fiskasøla skuldi ikki verið stýrd av útlendingum. Eru vit komnir so á hall, at vit verða seld við hold og hár av okkara egnu landsmonnum til hin fyrsta og besta útlenska spekulantin, ja, tá eru vónirnar ringar.

Men var tað ikki frægast, at Føroya Fiskasøla kom alment fram og greiddi frá øllum hesum og möguliga bar seg undan hesum álvarsligu skuldsetingum.

Viðvíkjandi tí at átala G-menn og annað ólag, sum bæði nú og fyrr hava ligið á okkum, so man hetta blaðið ikki hava verið tígandi. Hatta er so ein alkunnug sak, at vit svymja yvir av útlenskum og innlenskum agentum og heilsølummonnum, og tað hevur verið skrivað og talað u tað ótalðar ferðir. Men kanska tað var ta tíðina, tá ið „Septembermenn“ ikki vóru so illa til vins við hesar stórmenn og tá mundi G-navnið ikki vera uppfunnið.

Tó hetta mál um handilsviðurskipti okkara er so álvarsmikið, at aðt eigur at verða umrøtt í álvara. Og tað er ikki nógmikið at átala tað í bløðum. Bløð og framtíðar - politikkarar mugu leggja ráð, hvussu tí skal vera komið til lívs. Við slíkum ráðum kunna vit kanska fáa eitt prísfall, sum landið so harðliga hevur fyri neyðini.

Heldur „14. september“, at vit skulu *sosialisera* allan handilin? Eftirlit kann vera gott, men ikki tykist eftirlitið altíð at virka upp á tað besta.

Sigrið Undset deyð

Frigggjadagin í seinastu viku doyði *Sigrið Undset*, 67 ára gomul.

Sigrið Undset var ein av teimum størstu skaldsöguhövundum í Norðanlondum. Hon fór ung at skriva. Tær fyrstu skaldsögurnar (*Martha Qulin*, *Jenny o. a.*) snúði seg um nútíðarkvinnuna og stóðu hennara til samfelag og hjúnarband. Tær hövdu sítt sermerkt lag; men tað vóru tær seinri skaldsögurnar við evni frá miðöldini, ið gjørdur navn hennara gitið bæði í Norðanlondum og øðrum evropeiskum londum. *Kristin Lovransdatter* og *Olav Audunsøn* eru hövuðsverk hennara. Tær sýna okkum hitt miðaldarliga Noreg frá 14. öld; miðaldarmenniskjað er frálýst við einum serum realistiskum hegni og bú- og samfelagslýsingarnar vitna um stóran mentunarsögligan kunnleika.

Hesar bókurnar bera fram ta broyting sum hend var við Sigrið Undset viðvíkjandi kristintrúgv. Tað er eitt kristið Noreg, sum sýnir seg í hesum bókunum, og persónarnir eru merktir av tí kristna livssýninum. Sigrið Undset gjørdist eisini katoikkur í tí hvarvinum. — Bókur hennara síðan hava havt hennara eyðkenda realistiska dám og sykologisku vitan, men tær hava samstundis borið merki av hennara katólsku trúgv.

1928 fekk hon Nobels heiðursløn fyri skaldskap.

Tá ið Týskurin hersetti Noreg flýddi hon til Amerika og arbeiddi har bæði í talu og skrift fyri landi sínum. Hon misti son undir bardögum í Noregi 1940. Móðir Sigrið Undset var dansk, pápin var norskur. Hon var eisini fødd í *Kalundborg* í Danmark.

ESBJERG TOVVÆRKSFABRIK

Aktieselskab . Eshjerg

*Manilatogverk . Sisaltogverk . Hamptogverk
Manilasnurruvådskog . Kokustogverk . Kokustrossar
Manilatrawltwine . Sisaltrawltwine
Merligarn . Skipmannagarn
o. s. fr.*

Einkarsøla í Føroyum

C. C. JOHANSEN
Tórshavn

ið hevur vörur á goymslu, ella útvegar tær beinleiðis frá verksmiðjuni í Eshjerg

AKTIESELSKABET

FØROYA BANKI

HOVEDKONTOR
THORSHAVN

Stiftet 1906

A.FDELING:
TRANGISVAAG

Aktiekapital og Reserver ca. Kr. 1.800.000
Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid Kl. 11 – 3.

Lordag 11 – 2

Færøsk Margarine

VITA No 1

Vitaminiseret

Færøsk Produkt.

Fint Produkt.

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Føroya Kriggstrygging .. telf. 372
Føroya Brunatrygging .. telf. 372

Føroya Sjóváttrygging ... telf. 372
Føroya Vanlukkutrygging telf. 221

Vit tryggja:

**Bátar - skip - vørur - hús - innbúgv - ferðagøðs
bilar o. a.**

Føroyingar eiga at tryggja
í landsins egnu trygging -

Skipafelagið Føroyar

Telefonir 209 171 274

Tórshavn